

Vysoká škola logistiky o.p.s.

**Služby sociální péče poskytované
handikepovaným osobám v Olomouckém
kraji**

(Bakalářská práce)

Přerov 2022

Tereza Giblo

Vysoká škola
logistiky
o.p.s.

Zadání bakalářské práce

studentka **Tereza Giblo, DiS.**

studijní program **LOGISTIKA**
obor **Logistika ve službách**

Vedoucí Katedry bakalářského studia Vám ve smyslu čl. 22 Studijního a zkušebního řádu Vysoké školy logistiky o.p.s. pro studium v bakalářském studijním programu určuje tuto bakalářskou práci:

Název tématu: **Služby sociální péče poskytované handikepovaným osobám v Olomouckém kraji**

Cíl práce:

Zmapovat a zhodnotit nabídku služeb sociální péče pro handikepované osob v obci Nezamyslice a Viceměřice.

Zásady pro vypracování:

Využijte teoretických východisek oboru logistika. Čerpejte z literatury doporučené vedoucím práce a při zpracování práce postupujte v souladu s pokyny VŠLG a doporučeními vedoucího práce. Části práce využívající neveřejné informace uveďte v samostatné příloze.

Bakalářskou práci zpracujte v těchto bodech:

Úvod

1. Teoretické vymezení služeb sociální péče
2. Služby sociální péče poskytované handikepovaným osobám v obci Nezamyslice a Viceměřice
3. Komparativní analýza služeb sociální péče pro handikepované osoby v obci Nezamyslice a Viceměřice
4. Zhodnocení nabídky služeb sociální péče pro hendikepované osoby

Závěr

Rozsah práce: 35 – 50 normostran textu

Seznam odborné literatury:

HALÁSEK, Dušan. Logistika v odvětvích služeb. Přerov: Vysoká škola logistiky, 2013. ISBN 978-80-87179-30-7.

KREBS, Vojtěch a kol. Sociální politika. Praha: Wolters Kluwer, 2015. ISBN 978-80-7478-921-2

MATOUŠEK, Oldřich. Sociální služby. Praha : Portál, 2011. ISBN 978-80-262-0041-3.

TRÖSTER, Petr. Právo sociálního zabezpečení. Praha: C. H. Beck, 2013. ISBN 978-80-7400-473-5.

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Marta Štěpánková

Datum zadání bakalářské práce:

31. 10. 2021

Datum odevzdání bakalářské práce:

6. 5. 2022

Přerov 31. 10. 2021

Ing. et Ing. Iveta Dočkalíková, Ph.D.
vedoucí katedry

prof. Ing. Václav Cempírek, Ph.D.
rektor

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je původní a že jsem ji vypracovala samostatně. Prohlašuji, že citace použitých pramenů je úplná a že jsem v práci neporušila autorská práva ve smyslu zákona č. 121/2000 Sb., o autorském právu, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Prohlašuji, že jsem byla také seznámena/a s tím, že se na mou bakalářskou práci plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 60 – školní dílo. Beru na vědomí, že Vysoká škola logistiky o.p.s. nezasahuje do mých autorských práv užitím mé bakalářské práce pro pedagogické, vědecké a prezentační účely školy. Užiji-li svou bakalářskou práci nebo poskytnu-li licenci k jejímu využití, jsem si vědoma povinnosti informovat o této skutečnosti Vysokou školu logistiky o.p.s.

Prohlašuji, že jsem byla poučen/a o tom, že bakalářská práce je veřejná ve smyslu zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, zejména § 47b. Taktéž dávám souhlas Vysoké škole logistiky o.p.s. ke zpřístupnění mnou zpracované bakalářské práce v její tištěné i elektronické verzi. Tímto prohlášením souhlasím s případným použitím této práce Vysokou školou logistiky o.p.s. pro pedagogické, vědecké a prezentační účely.

Prohlašuji, že odevzdaná tištěná verze bakalářské práce, elektronická verze na odevzdaném optickém médiu a verze nahraná do informačního systému jsou totožné.

V Přerově, dne 6. 5. 2022

.....

podpis

Poděkování

Mé poděkování patří Ing. Martě Štěpánkové za cenné rady, věcné připomínky a vstřícnost při konzultacích a vypracování bakalářské práce.

Anotace

Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku poskytování sociálních služeb hendikepovaným lidem v obci Nezamyslice a obci Víceměřice. Cílem je zhodnocení nabídky a dostupnosti sociálních služeb pro postižení ve vybraných obcích, na základě komparativní analýzy zjistit silné a slabé stránky, rizika a hrozby při poskytování těchto sociálních služeb. Teoretická část charakterizuje sociální služby, jejich vlastnosti, požadovanou úroveň a rozdělení základních oblastí. Praktická část analyzuje a hodnotí nabídku a dostupnost služeb ve vybraných organizacích.

Klíčová slova

sociální péče pro hendikepované osoby, sociální služby v obcích Nezamyslice a Víceměřice, uživatel, poskytovatel sociálních služeb, zákon o sociálních službách

Annotation

The bachelor thesis focuses on the issue of providing social services to handicapped people in the village Nezamyslice and the village Víceměřice. The aim is to evaluate the supply and availability of social services for the disabled in selected municipalities, based on a comparative analysis to identify the strengths and weaknesses, risks and threats in the provision of these social services. The theoretical part characterizes social services, their properties, required level and division of basic areas. The practical part analyzes and evaluates the offer and availability of services in selected organizations.

Keywords

Social care for handicapped persons, social services in the villages Nezamyslice and Víceměřice, user, provider of social services, law on social service

Obsah

Úvod.....	9
1 Teoretické vymezení služeb sociální péče.....	11
1.1 Sociální služby.....	11
1.2 Sociální poradenství.....	12
1.3 Služby sociální péče.....	13
1.4 Služby sociální prevence.....	15
1.5 Systém sociálních služeb.....	17
1.6 Zřizovatelé, poskytovatelé a uživatelé sociálních služeb.....	19
1.7 Financování sociálních služeb.....	22
2 Služby sociální péče poskytované handikepovaným osobám v obci Nezamyslice a Víceměřice.....	24
2.1 Domov na zámku Nezamyslice.....	27
2.1.1. Poslání a cíle Domova.....	28
2.1.2. Služby poskytované klientům.....	29
2.2 Dům u rybníka Víceměřice.....	31
2.2.1. Poslání a cíle Domova.....	31
2.2.2. Služby poskytované klientům.....	32
3 Komparativní analýza služeb sociální péče pro handikepované osoby v obci Nezamyslice a Víceměřice.....	36
3.1 SWOT analýza Domova na zámku v Nezamyslicích.....	39

3.2 SWOT analýza Domova u rybníka ve Víceměřicích.....	42
4 Zhodnocení nabídky služeb sociální péče pro handikepované osoby	46
Závěr.....	48
Seznam zdrojů.....	50
Seznam grafických objektů.....	51

Úvod

Život se v mnoha ohledech mění narozením dítěte se zdravotním postižením, běžná denní rutina se rázem otočí o sto-osmdesát stupňů a člověk si začne uvědomovat životní hodnoty úplně z jiného pohledu. Základním tématem, které se primárně začne v počátcích řešit, je zdravotní otázka. Postupně však rodiče takto postiženého dítěte zjistí, že to není jediná překážka, kterou jim život do cesty postavil. Ruku v ruce s tímto přichází na řadu řešení záležitostí charakteru právního, sociálního a ekonomického. Jedná se o vazby, které nesmí být opomíjeny. Všechny strany tohoto procesu by měly mezi sebou spolupracovat: zdravotně postižený, jeho rodiče, lékaři, sociální pracovníci a jednotlivé instituce. Je velmi důležité, aby se kromě rodiny zapojila např. i škola, obec, či kraj.

Pohled na osoby poznamenané hendikepou se za poslední léta výrazně a pozitivně změnil, ale v mnoha sférách je velmi složité a komplikované je začlenit do režimu, který se plošně považuje za standardní a samozřejmý. V těchto případech je tu stát a jeho podpora, konkrétně pomoc ze systému sociálních služeb, který pomáhá tíživé situaci lidem překonávat, nebo alespoň zmírňovat.

Cílem bakalářské práce je zmapovat a zhodnotit nabídku služeb sociální péče pro handikepované osoby v obci Nezamyslice a Víceměřice.

Bakalářská práce je rozdělena do čtyř základních kapitol. První kapitola se zabývá studiem odborné literatury, teoretickým vymezením služeb sociální péče. Tato kapitola se zaměřuje na historii, charakteristiku služeb, její vlastnosti a specifika. Je rovněž zacílena na logistické pojetí formou 7S - věnuje se službám v sociálním sektoru, jakým způsobem jsou financovány, kdo je jejich zřizovatelem, poskytovatelem, uživatelem a na hendikepované, kteří tyto služby využívají.

V druhé kapitole jsou rozebrány služby sociální péče, které jsou poskytovány ve vybraných obcích, konkrétně v Domově Na Zámku v Nezamyslicích p. o. a v Domově u rybníka Víceměřice, p. o. V kapitole jsou také uvedeny základní informace o těchto organizacích, jejich poslání, cíle, informace o platbách za stravu a ubytování, kapacitě a poskytovaných terapiích svým klientům.

Třetí kapitola se zabývá srovnáním těchto dvou domovů pro hendikepované osoby za použití komparativní analýzy. Ke zhodnocení služeb sociální péče v daných domovech je použita metoda SWOT analýza, která je hojně využívána pro zjištění silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb a tím charakterizuje současný stav a jeho vyhodnocení.

V poslední kapitole je zhodnoceno poskytovaných služeb ve vybraných domovech, zda je nabídka pro klienty dostačující, nebo je potřeba nějak zásadně něco změnit.

Bakalářská práce vychází z legislativy upravující oblast sociálních služeb a služeb sociální péče v České republice, z odborné literatury a dostupných informací o poskytovaných službách od Ministerstva práce a sociálních věcí ČR, poskytovatelů služeb obcí Nezamyslice a Víceměřice. Při zpracování bakalářské práce byly použity metody analýzy relevantních informací, komparativní analýza a metoda SWOT analýzy.

1 Teoretické vymezení sociální péče

Kapitola se zaměřuje na definici základních pojmů, které se týkají problematiky sociálních služeb, jejich fungování a kvalitě poskytovaných sociálních služeb. Zákonné vymezení těchto definic je čerpáno převážně ze zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů.

1.1 Sociální služby

Sociální služby pomáhají v dnešní době vyrovnávat šance na rovnost člověka k druhému. Samozřejmě se každý dostává na svět s jinými vlastnostmi a schopnostmi, s jiným zdravím, i jiným kapitálem a nadáním. Těm, co jsou jakkoli znevýhodněni je třeba jejich nevýhody pomoci snižovat. K těmto účelům jsou zřízeny sociální služby, které mají nezastupitelné místo a v dnešní společnosti hrají velmi důležitou úlohu. Díky nadstandardní kvalitní lékařské péči se rok od roku zvyšuje věková hranice populace, tím i vyšší věk početí, který velmi ovlivňuje porodnost předčasně narozených dětí a s tím souvisí i mnohá postižení a nemoci.

Sociální služby jsou vymezeny v §3 odst. a) zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů: *„jedná se o činnosti nebo soubor činností zajišťující pomoc a podporu osobám za účelem sociálního začlenění nebo prevence sociálního vyloučení.“* [1]

Hlavně díky sociálním službám se vyrovnávají postižení lépe s následky, které se zrcadlí v jejich dennodenním životě (péče o sebe sama, péče o domov, věnování se vlastním koníčkům/zájímům, docházka do školy, do zaměstnání, navštěvování kulturních akcí...). Jsou nápomocny k co největšímu přiblížení se běžné samostatnosti a nalezení adekvátního místa ve společnosti, motivují je a snaží se zachovávat jejich důstojnost.

Služby nejsou určeny pouze lidem postiženým, či znevýhodněným, ale i jejich rodinám (denní stacionáře, odlehčovací služby, osobní asistence, pečovatelská služba.). Služby pomáhají těmto lidem vykonávat nadále své zaměstnání, věnovat se zálibám,

dovoleným, vyřizováním osobních záležitostí. Od 1. ledna 2007 je v účinnosti zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o sociálních službách), který poskytování sociálních služeb upravuje. Díky tomuto zákonu se život pro spoustu lidí stal plnohodnotnější a kvalitnější.

Matoušek vymezuje definici zdravotního postižení následně: *„Je to postižení, které nepříznivě ovlivňuje kvalitu života, zejména schopnost navazovat a udržovat vztahy s lidmi a schopnost pracovat. Klade větší důraz nikoliv na zdravotní stránku problému, nýbrž zdůrazňuje sociální hledisko. Z toho je patrné, že sociální pracovníci mají důležitý úkol. Hrají významnou roli nejen při samotné pomoci handicapovaným lidem a jejich rodinám, ale také při zprostředkování kontaktu s okolím a vytváření dobrých vztahů mezi zdravými a postiženými lidmi.“*[2, s. 25]

Cíle sociálních služeb jsou hlavně snaha snížit zdravotní a sociální rizika, které ovlivňují způsob života uživatelů, snaží se je podporovat, rozvíjet, zachovat stávající soběstačnost a jejich návrat do přirozeného domácího prostředí, obnovení nebo zachování jejich původního životního stylu, snaží se o rozvoj jejich schopností a dovedností, a tím i schopnosti vést do určité míry samostatný život.

Sociální služby se dělí na sociální poradenství, služby sociální péče a služby sociální prevence.

1.2 Sociální poradenství

Sociální poradenství poskytuje informace o nárocích, službách a možnostech, které řeší nebo zmírňují obtížnou situaci člověka. Tyto poskytované informace vyplývají ze systému sociální ochrany občana, kam patří pojištění, podpora, pomoc. Cílem je poskytovat informace v co nejbližším místě bydliště nebo pracovišti, kde se člověk nachází. Součástí základního poradenství je i zprostředkování další potřebné odborné pomoci. Sociální poradenství se dále dělí na základní a odborné sociální poradenství.

Základní poradenství poskytuje osobám, dle § 37 zákona o sociálních službách, potřebné informace, které jsou nápomocny ke zmírnění a řešení nepříznivé sociální situace. Všichni poskytovatelé těchto služeb mají povinnost tuto činnost zajistit. Patří sem i zprostředkování konkrétní odborné pomoci.

Odborné sociální poradenství se zaměřuje na konkrétní potřeby jednotlivců, jde např. o problémy v manželství nebo v mezigeneračním soužití, v péči o děti a mladistvé, o postižené osoby, nebo propuštěné vězně. Poradenství se zabývá také poradnami pro zmíněné osoby, dále pak poradny pro oběti trestných činů či oběti domácího násilí.

Cílem sociálního poradenství je doprovázet uživatele při jednáních s poskytovatelem služeb, poskytovat mu poradenství a zajišťovat podporu v situacích, které souvisí se žádostmi, rozhodováním, užíváním a kontrolou příspěvků na péči.

1.3 Služby sociální péče

Služby sociální péče dle § 38 zákona o sociálních službách pomáhají lidem zajistit fyzickou i psychickou soběstačnost, s cílem jejich zapojení se v co nejvyšší možné míře do běžného denního života nebo alespoň zajištění důstojného prostředí a zacházení.

Osobní asistence je terénní službou, která je poskytovaná lidem se sníženou soběstačností v jejich přirozeném prostředí domova, které vyžadují pomoc někoho jiného např. z důvodu vyššího věku, chronického onemocnění nebo zdravotního postižení. Tato služba nemá časové omezení a je poskytována dle potřeb klienta.

Pečovatelská služba je terénní služba poskytovaná osobám, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku, zdravotního postižení nebo jiného chronického onemocnění, převážně v domácím prostředí. Uživatelem služeb mohou být i rodiny s dětmi, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby.

Tísňová péče je nepřetržitá telefonická nebo elektronická komunikace s lidmi, kteří jsou vystaveni riziku ohrožení života nebo zdraví.

Průvodcovské a předčitatelské služby jsou zde pro osoby se smyslovým postižením, které jim napomáhají hlavně při obstarávání osobních záležitostí. Jsou službami ambulantními, zprostředkovávající kontakt se společenským prostředím, při obstarávání osobních záležitostí, pomoc při uplatňování práv, zájmů.

Podpora samostatného bydlení se zaměřuje na posilování osobních schopností člověka samostatně bydlet.

Odlehčovací služby mají odlehčit a umožnit odpočinek osobám, které celodenně pečují o osoby zdravotně postižené, chronicky nemocné nebo seniory. Tyto služby na určitou dobu převezmou péči o člověka, který má sníženou soběstačnost.

Centra denních služeb jsou ambulantní služba, kterou mohou během dne využívat lidé se sníženou soběstačností s cílem zajištění osobní hygieny, s pomocí vyřízení osobních záležitostí nebo sociálně terapeutickou činností.

Denní stacionáře jsou pravidelnou ambulantní službou, kterou navštěvují osoby se sníženou soběstačností. V průběhu dne je jim zajišťována celková péče zaměřená na konkrétní potřeby uživatelů. Nabízí výchovné, sociálně terapeutické a aktivizační činnosti.

Týdenní stacionáře jsou pobytovou pravidelnou službou pro osoby se sníženou soběstačností. Pobyt je poskytován během pracovních dnů. Jedná se o komplexní péči a současně nabízí i výchovné, aktivizační a sociálně terapeutické činnosti.

Domovy pro osoby se zdravotním postižením jsou celoroční pobytovou službou, které zajišťují klientům pravidelnou pomoc. Je poskytována lidem, kterým není možné zajistit potřebnou péči v domácím prostředí.

Domovy pro seniory jsou celoroční pobytovou službou pro seniory, kteří vyžadují pravidelnou pomoc, která nelze zabezpečit v domácím prostředí.

Domovy se zvláštním režimem jsou celoroční pobytovou službou obdobnou jako domy pro postižené nebo domy pro seniory. Jejich služby jsou uzpůsobeny konkrétním potřebám osob trpících duševními nemocemi, jsou závislé na návykových látkách nebo trpí Alzheimerovou chorobou, jiným typem demence. Tento provoz může být součástí domova pro postižené nebo domova pro seniory.

Chráněné bydlení je typem moderní pobytové služby pro osoby se zdravotním postižením, jejichž situace vyžaduje pomoc jiné osoby, ale mají schopnosti žít relativně samostatně v prostředí, které je téměř obvyklým bytem.

Sociální služby ve zdravotnických zařízeních lůžkové péče se poskytují osobám, nacházející se v nemocnicích, léčebnách dlouhodobě nemocných, v psychiatrických

léčebnách, které se neobejdou bez pomoci druhého a současně nemohou být propuštěni za zdravotnického zařízení, protože v něm není možné jim zabezpečit potřebnou péči v domácím prostředí nebo nemají žádnou blízkou osobu, která by jim potřebnou péči poskytla. [1]

1.4 Služby sociální prevence

Služby sociální prevence napomáhají zabránit sociálnímu vylovení osob. Jejich cílem je překonání nepříznivé sociální situace a ochrana společnosti před vznikem a šířením nežádoucích společenských jevů.

Ranná péče poskytuje terénní a ambulantní služby rodičům dětí do 7 let, jehož vývoj je ohrožen, nebo je dítě zdravotně postižené. Služby se poskytují s ohledem na potřeby dítěte a podporu rodiny a obsahují výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutická činnost, pomoc při uplatňování práv. Poskytuje se bez úhrady.

Telefonická krizová pomoc je terénní ambulantní služba poskytovaná na přechodnou dobu osobám nacházejících se v obtížné situaci, kterou nedokáží svými silami zdárně vyřešit. Poskytuje se bez úhrady.

Tlumočnické služby jsou terénní či ambulantní služby poskytované lidem s poruchou komunikace způsobené hlavně smyslovým postižením, které omezuje běžnou komunikaci s okolím bez pomoci druhého. Poskytují se bez úhrady.

Azylové domy poskytují přechodné pobytové služby osobám, které se ocitli bez přístřeší. Služba obsahuje pomoc se zajištěním stravy nebo poskytnutí stravy a pomoc při uplatňování práv. Poskytuje se za úhradu.

Domy na půl cesty poskytují pobytové služby osobám do 26 let, kteří po dosažení zletilosti opouštějí výchovná, či jiná školská zařízení, léčebná zařízení nebo jsou propuštěni z výkonu trestu odnětí svobody. Služba obsahuje poskytování ubytování, zprostředkování kontaktu se společenským prostředím, sociálně terapeutická činnost a pomoc při uplatňování práv. Poskytuje se za úhradu.

Kontaktní centra poskytují ambulantní a terénní služby osobám, které jsou závislé na návykových a omamných látkách. Poskytuje se bez úhrady.

Krizová pomoc je terénní ambulantní a pobytová služba na přechodnou dobu poskytovaná osobám v situaci ohrožení života nebo zdraví. Služby je poskytována bez úplaty a obsahuje zajištění stravy, ubytování, sociálně terapeutickou činnost a pomoc při uplatňování práv.

Intervenční centra poskytují pomoc osobám ohroženým domácím násilím. Poskytuje sociálně terapeutické činnosti a pomoc při uplatňování práv. Součástí služby je zajištění spolupráce mezi intervenčními centry, poskytovateli jiných sociálních služeb, OSPOD, obcemi, útvary Policie ČR a obecní policie, jakož i ostatními orgány veřejné správy. Poskytuje se bez úhrady.

Nízkoprahová denní centra poskytují terénní, nebo ambulantní služby osobám, které se ocitli bez přístřeší. Poskytují pomoc při osobní hygieně, obstarání stravy, při uplatňování práv.

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež poskytují služby ambulantní a terénní, dětem od 6-26 let, které jsou ohroženy sociálním vyloučením. Napomáhají jim řešit jejich nepříznivou situaci, lépe se orientovat v jejich sociálním prostředí. Může být poskytována anonymně a bez úhrady.

Noclehárny poskytují ambulantní služby osobám bez přístřeší. Mohou zde využít hygienická zařízení a přenocovat. Poskytují se za úhradu ve výši stanovené poskytovatelem.

Služby následné péče jsou terénní služby poskytované osobám s chronickým duševním onemocněním, nebo které podstoupily léčbu závislosti na návykových látkách. Poskytuje se bez úhrady.

Sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi jsou služby poskytované terénní, popřípadě ambulantní formou rodinám s dětmi, jejichž vývoj je nějakým způsobem ohrožen. Poskytuje se bez úhrady.

Sociálně aktivizační služby pro seniory a osoby se zdravotním postižením jsou služby poskytované formou terénní i ambulantní. Jsou určeny seniorům a osobám se zdravotním postižením, jimž hrozí sociální vyloučení. Poskytují se bez úhrady.

Sociálně terapeutické dílny jsou ambulantní služby poskytované osobám se sníženou soběstačností, u nichž je účelem rozvíjet jejich pracovní návyky formou sociálně pracovní terapie. Účelem je dlouhodobá podpora zdokonalování pracovních návyků a dovedností prostřednictvím pracovní terapie. Poskytuje se za úhradu.

Terapeutické komunity poskytují pobytové služby osobám, které se chtějí začlenit do běžného života. Jedná se o osoby chronicky duševně nemocné či závislé na návykových látkách. Poskytuje se za úhradu.

Terénní programy jsou služby poskytované terénní formou osobám, které vedou a jsou ohroženy rizikovým způsobem života. Může být poskytována anonymně a bez úhrady.

Sociální rehabilitace poskytuje služby formou terénní, ambulantní i pobytovou osobám směřující k zapojení do běžného života a nácvikem výkonu běžných činností, jež vedou k samostatnosti a nezávislosti. Dbá na rozvoj jejich schopností a dovedností, které jsou nutné pro samostatný život. [1]

1.5 Legislativa sociálních služeb

Systém sociálních služeb je legislativně upraven v České republice primárně ve dvou normách:

- podle zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů:

„(1) Tento zákon upravuje podmínky poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci (dále jen "osoba") prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči, podmínky pro vydání oprávnění k poskytování sociálních služeb, výkon veřejné správy v oblasti sociálních služeb, inspekci poskytování sociálních služeb a předpoklady pro výkon činnosti v sociálních službách.

(2) Tento zákon dále upravuje předpoklady pro výkon povolání sociálního pracovníka, pokud vykonává činnost v sociálních službách nebo podle zvláštních právních předpisů při pomoci v hmotné nouzi, v sociálně-právní ochraně dětí, ve školách a školských zařízeních, u poskytovatelů zdravotních služeb, ve věznicích, v zařízeních pro zajištění cizinců a v azylových zařízeních.

(3) Tento zákon se použije na právní vztahy, které nejsou upraveny přímo použitelným předpisem Evropské unie.“ [1]

- podle vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádí některé ustanovení zákona o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů, kde:

„První část vyhlášky – způsob zvládat životní potřeby

Druhá část vyhlášky – rozsah úkonů poskytovaných v rámci základních činností u jednotlivých druhů sociálních služeb a maximální výše úhrad za poskytování některých sociálních služeb

Třetí část vyhlášky – zdravotní stavy vylučující poskytování pobytových sociálních služeb

Čtvrtá část vyhlášky – kvalifikační kurz pro pracovníky v sociálních službách

Pátá část vyhlášky – hodnocení plnění standardů kvality sociálních služeb a informace o výsledku provedené inspekce

Šestá část vyhlášky – náležitosti průkazu zaměstnance obce a zaměstnance kraje oprávněného k výkonu činností sociální práce

Sedmá část vyhlášky – podmínky pro zpracování a struktura střednědobého plánu rozvoje sociálních služeb kraje

Osmá část vyhlášky – přechodné ustanovení

Devátá část vyhlášky – účinnost“ [3]

System sociálních služeb navazuje na další oblasti právních norem:

- zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, ve znění pozdějších předpisů (příklad využití: nastavení provozu domova pro seniory),
- zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád), ve znění pozdějších předpisů (příklad využití: znalost pravidel kontroly, například – inspekce poskytování sociálních služeb),
- zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (příklad využití: tvorba smlouvy o poskytování sociálních služeb),
- zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 198/2002 Sb., o dobrovolnické službě a o změně některých zákonů (zákon o dobrovolnické službě), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 45/2013 Sb., o obětech trestných činů a o změně některých zákonů (zákon o obětech trestných činů), ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů,
- zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

1.6 Zřizovatelé, poskytovatelé, uživatelé sociálních služeb

Proces poskytování sociálních služeb ovlivňují a vstupují do něj tři subjekty – zřizovatelé, poskytovatelé a uživatelé.

Zřizovatel je zodpovědný za zajištění určitých sociálních služeb na svém území. Mohou to být obce, kraje, nevládní neziskové organizace včetně církevních, soukromé právnické a fyzické osoby, Ministerstvo sociálních věcí. Působnost při zajišťování sociálních služeb se koncentruje především na obecní úřady obcí s rozšířenou působností a na krajské úřady. V menší míře již na Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Jedním z hlavních úkolů MPSV je příprava dlouhodobých systémových opatření a jejich příslušných právních předpisů a tím i rozvoj kvality poskytovaných služeb. Například se může jednat o podporu plánování sítě sociálních služeb v jednotlivých krajích a obcích, který se opírá o zjištěné potřeby osob, dále pak o zvyšování odborné kvalifikace a kvality poskytovaných služeb zaměřených zejména na ochranu práv uživatelů těchto služeb, také na aktivity občanské a svépomocné v neziskovém sektoru.

Za účelem podpory neziskového sektoru ministerstvo uskutečňuje dotační řízení, které má za úkol přispívat na provoz a rozvoj sociálních služeb, jež jsou poskytovány nestátními neziskovými organizacemi. Pravidelnost dotačního řízení je uskutečňována v ročním intervalu.

Se vstupem České republiky do Evropské unie se nám pro tento systém naskytla tzv. strukturální pomoc, kdy Ministerstvo práce a sociálních věcí zajišťuje čerpání finančních prostředků z Evropského sociálního fondu.

V oblasti sociální mohou samosprávné celky jako obce a kraje, také nestátní neziskové organizace a jiné další organizace možnost čerpání příspěvků na vzdělávání svých pracovníků s cílem posílení jejich schopností a dovedností při poskytování svých služeb. Čerpat finanční prostředky mohou také na podporu a zajištění pomoci pro skupiny, které mohou být ohroženy sociálním vyloučením. Do této skupiny se řadí příslušníci romské menšiny, oběti trestných činů, osoby zneužívané komerčně, lidé bez domova...

Uživatelé jsou osoby/občané, které využívají poskytovaných sociálních služeb v nepříznivých sociálních situacích. Uživatel s poskytovatelem uzavírá smlouvu v písemné podobě o poskytování sociální služby. Uživatelem sociální služby může být osoba, která má na území České republiky hlášený trvalý pobyt nebo ji byl udělen azyl, dále rodinný příslušník občana členského státu Evropské unie, cizinci, kteří mají oprávnění k dlouhodobému pobytu na dobu delší než 3 měsíce.

Poskytovatelé sociálních služeb jsou subjekty nabízející sociální služby bez ohledu na zřizovatele. V současné době je poskytovatelem ten, komu garant, resp. zřizovatel dal souhlas s poskytováním sociální služby na základě registrace poskytovatelů sociálních služeb. Jde zejména o tyto právní formy: příspěvkové organizace (zřizované

státem, krajem nebo obcí), obecně prospěšné společnosti, občanská sdružení, církevní organizace (charita, diakonie), společnosti s ručením omezeným, soukromé fyzické osoby. Cílem poskytovatelů je udržet a rozvíjet své zařízení a poskytovat kvalitní sociální služby v souladu se svým posláním a rozvojovým plánem.

Obce a kraje se zasazují na vytváření vhodných podmínek pro rozvoj sociálních služeb zpravidla zjišťováním reálných potřeb osob a zdrojů k jejich uspokojení. Mimo to zřizují sami tyto organizace poskytující sociální služby.

Dalšími významnými poskytovateli sociálních služeb jsou nestátní neziskové organizace a fyzické osoby, které nabízí velké spektrum těchto služeb.

Zřizovatelem pěti specializovaných ústavů sociální péče je Ministerstvo práce a sociálních věcí.

Zápis do registru poskytovatelů sociálních služeb provádí místně příslušný krajský úřad. Místní příslušnost se řídí podle § 85 odst. 1) a § 78 odst. 2) zákona o sociálních službách.

„Poskytovatelé vytvářejí plány či projekty na zachování a rozšiřování svých zařízení, pracovních míst a služeb, které poskytují. Cílem poskytovatelů je udržet a rozvíjet svoje zařízení.“[4]

Hlavním cílem poskytovatelů sociálních služeb je vytvořit takovou nabídku, aby uspokojovala zájmy a potřeby největšího okruhu svých klientů za co nejvyšší kvality. Dle standardů kvality sociálních služeb má mít ve svých stanovách každý poskytovatel ustanoveno své poslání, cíle, zásady, pro jaký okruh lidí služby nabízí a jakou má kapacitu.

Sociální služby podle zákona sociálních službách mají formu pobytovou, ambulantní a terénní. Pobytové služby spojeny s ubytováním v zařízení sociálních služeb. Oproti tomu služby ambulantní jsou poskytovány ambulantně a příjemce této služby musí do zařízení docházet nebo být doprovázen jinou osobou. Součástí této služby není žádné ubytování. Terénní služby jsou poskytovány pracovníky sociálních služeb v terénu tj. v přirozeném sociálním prostředí příjemce.

Z hlediska poskytovatelů, kteří poskytují terénní sociální služby nastal v posledních několika letech posun od zařízení státních k těm nestátním. Nestátní zařízení mohou být jak obecní, tak i krajské, nebo nestátní neziskové organizace. Oživení a zpestření nabídek sociálních služeb pro hendikepované přinesly hlavně již zmíněné nestátní organizace, které kromě pečovatelských služeb nabízí i některé nové typy sociálních služeb. [1]

1.7 Financování sociálních služeb

V oblasti financování sociálních služeb se zavádí systém vícezdrojového financování. To znamená, že jsou financovány z velké části platbami uživatelů sociálních služeb za ubytování, stravu, terapie apod., další částí je podpora ze státního rozpočtu, od obcí, kraje a také příspěvkem na péči. Významnou roli hrají i úhrady od zdravotních pojišťoven.

„Historicky nejstarším výdajem státu na sociální služby jsou dotace ze státního rozpočtu. Poskytovatelům sociálních služeb, kteří jsou zapsáni v registru poskytovatelů, jsou poskytovány Ministerstvem práce a sociálních věcí ČR prostřednictvím rozpočtů jednotlivých krajů v jejich přenesené působnosti dotace ze státního rozpočtu. Dotace ze státního rozpočtu se poskytují podle § 101 zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách na zajištění poskytování sociálních služeb poskytovatelům sociálních služeb. Tato dotace se poskytuje k financování běžných výdajů souvisejících s poskytováním sociálních služeb v souladu se zpracovaným střednědobým plánem rozvoje sociálních služeb.

Novela zákona o sociálních službách upřesňuje pravidla pro poskytování dotací na financování sociálních služeb, které od ledna 2015 přechází do kompetence krajů. Nově je zákonem stanovena výše procentního podílu každého kraje na celkovém ročním objemu finančních prostředků vyčleněných ve státním rozpočtu, tím dojde ke stabilizaci a větší provázanosti na střednědobé plány rozvoje sociálních služeb. Kraj má také povinnost určovat síť sociálních služeb na základě zjištěných potřeb obyvatel.

Zavedení příspěvku na péči jako nové sociální dávky bylo klíčovou změnou ve financování sociálních služeb, kterou přinesl zákon č. 108/2006 Sb., o sociálních službách. Podle zákona o sociálních službách se příspěvek poskytuje osobám, které jsou

z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu závislé na pomoci jiné fyzické osoby při péči o vlastní osobu a při zajištění soběstačnosti v rozsahu stanoveném stupněm závislosti. Stát se jim podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci při zvládání základních životních potřeb osob, přičemž náklady na tento příspěvek jsou hrazeny ze státního rozpočtu, jde o tzv. dotaci na hlavu. „[5]

„Osoba do 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři základní životní potřeby,
b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat čtyři nebo pět základních životních potřeb,
c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat šest nebo sedm základních životních potřeb,

d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat osm nebo devět základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní mimořádnou péči jiné fyzické osoby.

Osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve
a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby,
b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb,
c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb,
d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb, a vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby. [6]

Níže v tabulce č.1.1 jsou specifikovány konkrétní částky výše příspěvku na péči dle stupně závislosti.

Tab 1.1 Výše příspěvku na péči podle stupně závislosti

Stupeň závislosti	Osoby mladší 18 let	Osoby starší 18 let
lehká závislost	3 300 Kč	880 Kč
II.stupeň- středně těžká závislost	6 600 Kč	4 400 Kč
III.stupeň- těžká závislost	13 900 Kč	12 800 Kč
IV.úplná závislost	19 200 Kč	19 200 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle [1]

2 Služby sociální péče poskytované handikepovaným osobám v obci Nezamyslice a Víceměřice

Tato kapitola je detailněji zaměřená na sociální péči v Olomouckém kraji, konkrétně v obcích Nezamyslice a Víceměřice.

Pro srovnání poskytovaných sociálních služeb v Olomouckém kraji posloužily služby poskytované hendikepovaným v obci Nezamyslice a v obci Víceměřice. Důležité je určitě i vymezení stupně tělesného a mentálního postižení, na základě kterého vybírají blízcí lidé svým svěřencům vhodný domov nebo ústav sociální péče. Nejčastějším onemocněním, které má za důsledek omezení či plné postižení pohybového aparátu je dětská mozková obrna.

Tělesným postižením se rozumí porucha pohybového ústrojí, která může být jen částečná nebo i celková. Toto omezení může být buď primární (přímé postižení, v podstatě nabyté narozením) nebo druhotné (jako následek různých onemocnění, úrazu páteře, srdečních chorob).

Práce s hendikepovanými, tělesně postiženými lidmi, hlavně v případě nesoběstačných vozíčkářů, bývá pro sociální pracovníky velmi fyzicky náročná. Sice je dnes každé zařízení vybaveno moderními různorodými pomůckami, například zvedáky využívané v koupelně a na záchodě, ale je nutné s postiženými manipulovat i na dalších místech. Existují i situace, kdy nesoběstační postižení mnohdy potřebují i dvacet čtyřhodinovou péči. Vyžadují pomoc s hygienou, krmením, oblékáním. Pakliže mají postižené i horní končetiny, nemohou si malé děti ve škole otevřít ani podat knihu a neumějí ani samy ovládat invalidní vozík.

„Dětská mozková obrna je porucha hybnosti a vývoje hybnosti na základě poškození mozku v době před porodem, při porodu nebo do jednoho roku dítěte. [7]

Onemocnění se projevuje poruchou kontroly hybnosti, které vzniká už před narozením, během nebo hned po porodu. Dítě bývá postižené buď jen částečně (může být postižena jedna končetina, nebo dvě končetiny na jedné straně), nebo úplnou obrnou, při které může být narušen i vývoj řeči velmi často je poškozena i míra inteligence, kdy je pozornost zcela zkrácená a pracovní tempo pomalejší. Nejzávažnější přidruženou

poruchou bývá u dětí i střední až těžká mentální retardace. Bohužel i polovina postižených mívá i silné epileptické záchvaty.

Dalším onemocněním, při kterém se projevuje určitý stupeň mentální retardace, je Downův syndrom. Downův syndrom se řadí mezi chromozomální poruchy, které se vyskytuje u jednoho ze 750 narozených dětí všech etnik. Tento syndrom převažuje více u chlapců než u dívek.

Dříve se mělo za to, že stav mentální retardace je neměnný. Nejnovější výzkumy dokumentují, že cílenou dlouhodobou pomocí, terapiemi a vhodným vzdělávacím procesem lze úroveň mentální retardace zlepšovat.

„Důležitá je včasná raná péče zejména v prvních měsících po porodu, kdy se vytváří základ pro biologický, psychický a sociální vývoj člověka. Včasná péče znamená stimulace senzomotorických, rozumových, jazykových a sociálních schopností dětí. Hraní s kamarády a pobyt v předškolních zařízeních je možné rovněž považovat za druh intervence. (...) Jedná se spíše o pomoc než o léčbu. [8, s. 22]

Velmi časté je i smyslové postižení zraku a sluchu.

2.1 Domov Na Zámku Nezamyslice

Ústav sociální péče Nezamyslice se nachází v areálu bývalého zámku z roku 1764 s velkou zahradou, která slouží k pracovním terapiím, k relaxaci i odpočinku. Zařízení se rozprostírá na náměstí městyse vedle kostela sv. Václava, jež se podrobilo velké rekonstrukci. Do konce roku 2002 se zařízení jmenovalo Ústav sociální péče pro mládež a dospělé, který byl součástí Okresního ústavu sociálních služeb Prostějov, který spadal pod Okresní úřad Prostějov.

Obr 2.1: Fotografie Domova na zámku v Nezamyslicích

Zdroj: vlastní zpracování dle [9]

S účinností od 1. ledna 2003 byl ústav sociální péče součástí příspěvkové organizace Sociální služby (Pod Kosířem 24, Prostějov), která patří pod Olomoucký kraj. Uvedená změna nastala na základě ustanovení § 2 odst. 2 zákona č. 290/2002 Sb., o přechodu některých dalších práv a závazků ČR na kraje a obce. Rozhodnutím Zastupitelstva Olomouckého kraje byla zřízena ke dni 1. 1. 2004 samostatná příspěvková organizace

Ústav sociální péče Nezamyslice. V roce 2008 byla organizace přejmenována na Domov Na Zámku.

2.1.1 Poslání a cíle Domova

Hlavním účelem zřízení organizace je poskytování sociálních služeb v souladu se zákonem o sociálních službách, které jsou tímto zákonem vymezeny.

V Domově Na Zámku v Nezamyslicích se jedná o celoroční pobytovou službu, která je poskytována osobám s mentálním postižením, aby se přizpůsobily běžnému stylu života. Cílovou skupinou Domova jsou osoby od 3let věku, muži i ženy. Tito uživatelé jsou rozděleni podle věku a stupně postižení do jednotlivých domovů, kterých je celkem sedm. Zde je v každodenních činnostech podporují pracovníci v sociálních službách, sociální pracovníci, speciální pedagog a zdravotničtí pracovníci. Celková kapacita zařízení je stanovena na 120 míst. Pečuje o ně tým 90 zaměstnanců.

Ubytování je poskytováno a dává možnost výběru mezi jednolůžkovým a dvoulůžkovým pokojem. Pokoje jsou vybaveny základním nábytkem potřebným k životu- skříň, postel s nočním stolem, stůl se židlí. Uživatelé mají možnost si pokoj uzpůsobit svým potřebám a dovybavit osobními věcmi (Tab. 2.1).

Stravování je zde zajištěno vlastní vybavenou kuchyní s přílehlou jídelnou. Cena stravy je stanovena na 160 Kč/den.

Tab. 2.1 Sazebník úhrad v Domově na zámku v Nezamyslicích

Typ pokoje	Cena ubytování	Cena stravy	Cena celkem	Měsíční úhrada celkem
Jednolůžkový pokoj	165 Kč/ den	160 Kč/ den	325 Kč/ den	9 750 Kč
Dvoulůžkový pokoj	145 Kč/ den	160 Kč/ den	305 Kč/ den	9 150 Kč
Dvoulůžkový pokoj - půdní vestavba	160 Kč/ den	160 Kč/ den	320 Kč/ den	9 600 Kč
Tří a více lůžkový pokoj	135 Kč/ den	160 Kč/ den	295 Kč/ den	8 850 Kč
Třílůžkový pokoj – půdní vestavba	150 Kč/ den	160 Kč/ den	310 Kč/ den	9 300 Kč/ den

Zdroj: vlastní zpracování dle [9]

2.1.2 Služby poskytované klientům

Svým klientům poskytovanou službu přizpůsobují v souvislosti s individuálním plánováním jedince. Snaží se zachovat individuální přístup ke každému z nich. Dále podporují uživatele ve vlastním rozhodování a v přijímání zodpovědnosti za své chování, tím se snaží u nich zachovat určitou soběstačnost a uvědomění si důsledků, odpovědnosti za své jednání. V této činnosti jim pomáhají terapeutické činnosti, díky nimž se zapojují do zájmových aktivit v rámci organizace i mimo jí. Při poskytování této služby je brán velký zřetel na respektování práv uživatele, kdy se snaží chránit důstojnost a lidská práva uživatel

Pro každého uživatele služby je písemně zpracován individuální plán poskytované služby, včetně jeho osobních cílů v návaznosti na možnostech jedince. Úkolem je zajištění vhodné stimulace a terapeutického působení, zabezpečit přísun podnětů přiměřené možnostem jedince s mentálním postižením, naplňovat potřebu citové jistoty a bezpečí, seberealizace a životní perspektivy, zajistit přiblížení života životu běžné populace.

K tomuto výrazně napomáhají i spousty zde nabízených terapií, mezi které patří např. zahradní terapie, aromaterapie, canisterapie, lamaterapie, pracovní terapie, košíkářská dílna, keramická dílna, tkalcovská dílna, kožedělná dílna a další.

Zahradní terapie je považována jako tzv. "terapie přírodou," využívá pobytu v přírodě a tím pomáhá člověku v lepší náladě a rozpoložení, jak fyzicky, tak i psychicky. Tato terapie blahodárně působí při zvládání stresových situací, při únavě nebo i po léčení po úrazech. Není to však jen pobyt na zahradě, ale s tím i spojené pracovní aktivity, například pěstování plodin, péče o stromy, trávu apod.

Aromaterapie se řadí do druhů alternativní medicíny, která ke svému účelu využívá rostlinné látky, jde zejména o použití vonných a éterických olejů na uvolnění mysli a nálady. Aromaterapii lze nazvat i jako léčbu pomocí vůní.

Canisterapie je velmi oblíbená a rozšířená metoda pozitivního působení na psychiku i fyziorehabilitační pomoc prostřednictvím speciálně vycvičeného psa nebo fenky. Tento kontakt se zvířecím plemenem působí pozitivně na depresivní poruchy u lidí, které trpí psychickými poruchami.

Lamaterapie je podobná jako terapie delfíny, za použití nižších nákladů. Lama působí na klienty velmi pozitivně, nejenže se o ně musí pečovat, ale s její pomocí se lidé snaží najít i lepší cestu v komunikaci s ostatními.

Pracovní terapie je předepisovaná pro duševně i tělesně postižené, vede k celkovému zlepšení kvality života hendikepovaného. Je to léčebná metoda, která slouží k navození sebedůvěry, motivace, režimu, určitých životních návyků, a hlavně sociální kontakt.

Košíkářská dílna, keramická dílna, tkalcovská dílna a kožedělná dílna vyžadují kousek zručnosti. Tyto ruční činnosti velmi napomáhají k socializaci, k pocitu, že je člověk

k něčemu potřebný a užitečný. Navíc mohou například v době před vánočními svátky při jarmarcích vydělat i nějaký obnos pro domov na různé další aktivity hendikepovaných. [9]

2.2 Domov u rybníka Víceměřice

Nedaleko Domova na zámku v Nezamyslicích se nachází vesnička jménem Víceměřice, kde se v areálu bývalého Metternichova zámku nachází Domov u rybníka Víceměřice, příspěvková organizace. Tato budova byla vystavěna na místě původní tvrze ze 14. století. Od roku 1924 v zámku sídlily sestry dominikánky, které zde zřídily ústav pro slabomyslné. Avšak čas pokročil a nyní je vlastníkem a zřizovatelem obec Víceměřice.

„V letech 1974 – 2002 bylo zařízení součástí Okresního ústavu sociálních služeb Prostějov. Tato organizace byla zřízena Okresním úřadem Prostějov, sdružovala 7 sociálních zařízení okresu a zabezpečovala tak převážnou část sociálních služeb pro staré, invalidní, zdravotně a mentálně postižené a společensky nepřizpůsobivé občany ve městě Prostějově a na celém tehdejším okrese. Zařízení neměla vlastní právní subjektivitu a velká část agend byla společně řešena na ředitelství v Prostějově. Se zrušením okresních úřadů došlo ke změně názvu této „servisní“ organizace a také ke změně zřizovatele. Po roce fungování Sociálních služeb p.o. rozhodl zřizovatel – Olomoucký kraj, že od 1.1.2004 tuto organizaci zruší a zřídí samostatné příspěvkové organizace s právní subjektivitou. K tomuto datu je tedy zřízena příspěvková organizace Olomouckého kraje s názvem Ústav sociální péče Víceměřice, příspěvková organizace. V říjnu roku 2004 požádala Obec Víceměřice Olomoucký kraj o převod zřizovacích práv k ústavu, tak jak jí to zákon umožňoval. Rozhodnutím Zastupitelstva Obce Víceměřice ze dne 24. 01. 2005 pak byl zřízen nový subjekt: Ústav sociální péče a domov důchodců Víceměřice, příspěvková organizace.“ [10]

2.2.1 Poslání a cíl Domova

Domov u rybníka Víceměřice, příspěvková organizace se řadí mezi pobytové zařízení, které poskytují celoroční, nepřetržitý provoz, a tak poskytují svým klientům komplexní

péči, zabezpečují prožití důstojného a bezpečného života, a hlavně připravují pro své obyvatele aktivizační a terapeutické činnosti. Prostřednictvím praktických a odborných lékařů zajišťují klientům i zdravotní péči a prostřednictvím vlastních zaměstnanců i ošetrovatelskou péči. Díky naplňování standardů kvality sociálních služeb a svým přístupem se snaží vytvořit klientům přátelskou a standartní běžnou atmosféru, aby se cítili co nejvíce jako doma. O uživatele se stará personál, který prošel odborným školením.

Organizace poskytuje služby sociální péče včetně léčebně preventivní péče osobám se zdravotním postižením, seniorům, seniorům trpícím Alzheimerovou chorobou či jiným typem demence.

V Domově u rybníka ve Viceměřicích nabízí všem uživatelům dostatek podnětů k naplňování potřeb. Na odděleních se vyskytuje aktivizační pracovník, který jim dopomáhá a umožňuje se realizovat v dennodenních běžných aktivitách. Všechny nabízené podpůrné činnosti jsou dobrovolné, přizpůsobují se fyzickým a mentálním schopnostem uživatelů a jsou volené dle jejich preferencí. Je tu možnost trávit hodně času na vzduchu, kde je k dispozici zámecký park, k němu přilehlý rybník s odpočívadly pro nadšence pohybu i tělocvičnu. Během roku klienti navštěvují i kulturní památky, muzea, výstavy, trhy, bazén, různé sportovní závody a aktivně provozují i turistiku. Velkým přiblížením se dennodenním rutině jsou i návštěvy restaurace, cukráren.

2.2.2 Ubytování a stravování

Ubytování je zde možné v moderně vybavených jednolůžkových/dvoulůžkových/třílůžkových nebo i čtyřlůžkových pokojích. Dle volby ubytování se odvíjí i cena, kde nejdražší je ubytování po jedné či dvou osobách na pokoji (Tab. 2.2)

Stravování je zde poskytováno vlastní kuchyní a vychází celkem na 165 Kč/den.

Tab. 2.2 Sazby ubytování a stravy v Domově u rybníka ve Víceměřicích

Typ pokoje	Cena ubytování	Cena stravy	Celkem za den	Celkem za měsíc
Jednolůžkový pokoj/ dvoulůžkový pokoj	200 Kč/ den	165 Kč/ den	365 Kč/ den	10 950 Kč
Třílůžkový pokoj/ čtyřlůžkový pokoj	170 Kč/ den	165 Kč/ den	335 Kč/ den	10 050 Kč

Zdroj: vlastní zpracování dle [10]

Domov je rozdělen do čtyř celků, a to Domova pro osoby se zdravotním postižením, kde se nachází 110 lůžek, Domova pro senioru, jež nabízí celkem 36 lůžek, Domova se zvláštním režimem, kde nabízí celkem 36 lůžek a Chráněné bydlení pro 6 osob.

Posláním Domova pro osoby se zdravotním postižením je poskytovat pobytovou službu v celoročním rozsahu, osobám se sníženou soběstačností z důvodu zdravotního postižení, které nemohou žít trvale v přirozeném sociálním prostředí a kteří potřebují a vyžadují pomoc jiné osoby. Služba je určena mužům od 18-ti let, které osud postihl mentálním postižením, kombinovaným postižením a díky této skutečnosti se ocitli v nepříznivé sociální situaci. S touto situací si nemohou sami poradit, proto je na místě využití této služby.

Cílem této služby je podpora dosavadního způsobu života jedince, individuální přístup vzhledem k jeho potřebám, podpora při studiu, zprostředkování společenského kontaktu a udržování společenských vztahů prostřednictvím společenských akcí, podpora udržování vazeb a kontaktu s rodinou.

Domov se zdravotním postižením zajišťuje tyto základní činnosti v souladu se zákonem o sociálních službách.

- *„poskytnutí ubytování (součástí ubytování je i poskytnutí úklidu, praní a drobné úpravy ložního a osobního prádla, žehlení),*
- *poskytnutí stravy (celodenní strava v souladu se zásadami správné výživy s ohledem na věk a podle stravovacích jednotek),*
- *pomoc při zvládnutí běžných úkonů péče o vlastní osobu (pomoc při oblékání a svlékání, pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík, pomoc při vstávání z lůžka, uléhání a změně poloh, pomoc při podávání jídla a pití, pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním i vnějším prostoru),*
- *pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro osobní hygienu (pomoc při úkonech osobní hygieny, pomoc při základní péči o vlasy a nehty, holení, pomoc při použití toalety),*
- *výchovné, vzdělávací a aktivizační činnosti (činnosti podporující upevňování motorických, psychických a sociálních schopností a dovedností, volnočasové a zájmové aktivity),*
- *zprostředkování kontaktu se společenským prostředím (podpora a využívání běžně dostupných služeb a informačních zdrojů, pomoc při udržení kontaktu s rodinou, pomoc při aktivitách podporujících sociální začleňování osob),*
- *sociálně terapeutické činnosti (socioterapeutické činnosti, které vedou k rozvoji osobních a sociálních schopností a dovedností podporující sociální začleňování osob),*
- *pomoc při uplatňování práv, oprávněných zájmů a při obstarávání osobních záležitostí (pomoc při vyřizování jejich osobních záležitostí. [1]*

Domov se zvláštním režimem poskytuje celoroční pobytovou službu osobám v nepříznivé sociální situaci, které mají sníženou soběstačnost z důvodu věku a z důvodu onemocnění určitým typem demence, jejichž situace vyžaduje pravidelnou pomoc jiné fyzické osoby a již pomoc je nutná v rozsahu, kterou jim není schopná poskytnout rodina ani jiný typ sociální služby. Služba je určena pro okruh osob od 60let s Alzheimerovou chorobou a dalšími typy demencí, které vyžadují ve zvýšené míře dohled, péči a podporu, kterou ji bohužel nemohou zajistit rodinní příslušníci.

Domov pro seniory poskytuje celoroční pobytovou službu osobám, které nadále nemohou žít osamoceni, z důvodu věku, díky zdravotnímu nebo díky nepříznivé sociální situaci ve svém domácím prostředí a vyžadují nepřetržitou pravidelnou pomoc jiné osoby. Podpora je nutná v rozsahu, který jim není schopna zajistit osoba blízká, ani jiný rodinný příslušník ani jiný typ sociální služby. Služba je určena okruhu osob nad 65 let.

Chráněné bydlení poskytuje celoroční pobytovou službu osobám, které mají sníženou soběstačnost díky zdravotnímu postižení a potřebují individuální podporu v každodenním životě. Tato služba je poskytována mužům ve věku 18 až 64 let s lehkým až středně těžkým mentálním postižením, nebo i kombinovaným postižením, jejichž situace vyžaduje individuální podporu či pomoc jiných osob.

3 Komparativní analýza služeb sociální péče pro hendikepované osoby v obci Nezamyslice a Víceměřice

Třetí kapitola se zabývá srovnáním těchto dvou domovů pro hendikepované osoby za použití komparativní analýzy. Ke zhodnocení služeb sociální péče v daných domovech je použita metoda SWOT analýza, která je hojně využívána pro zjištění silných a slabých stránek, příležitostí a hrozeb a tím charakterizuje současný stav a jeho vyhodnocení.

Komparativní analýza, též metoda srovnávací, slouží pro označení druhu výstupu určitého zkoumání/studie. Zpravidla se rozlišuje prostým srovnáváním dvou a více určitých jevů a skutečností. V prvním kroku se musí objasnit, o jaké komparované jevy se bude jednat. Druhý krok obnáší odpovědi na shody a rozdíly mezi jednotlivými objekty komparace.

Důležité je stanovení kritérií pro analýzu komparací, tj. hlediska, podle kterých budou jevy nebo procesy srovnány. Obvykle se hledá společný jmenovatel z oblasti znaků, aby byl pro srovnání přínosem.

Při srovnání institucí – Domova na zámku v Nezamyslicích a Domova u rybníka v Nezamyslicích bylo zjištěno, že asi nejzásadnějším rozdílem je okruh osob, pro které je služba poskytována. Kde v Nezamyslicích poskytují službu pro širší okruh osob, mezi něž se řadí i malé děti od 3 let věku bez ohledu na pohlaví, jsou poskytovány mužům i ženám, dětem i dospělým. Poskytují své služby v celkem sedmi domech a jsou rozděleny v domech dle věku a stupně postižení. Ale je možné jejich setkávání při aktivitách nebo na společné zahradě. V domově ve Víceměřicích jsou služby poskytovány až od věku zletilosti a to od 18-ti let, ale pouze pro muže, který se nachází v jednom z domovů této příspěvkové organizace, a to v Domovu pro tělesně postižené.

Obě dvě organizace, jak v Nezamyslicích, tak i ve Víceměřicích spojují i společné rysy – jsou příspěvkovou organizací, kterou řídí ředitel nebo ředitelka, kteří jsou statutárním orgánem organizace.

Celková kapacita lůžek je v obou domech podobná, a to 120 míst v Nezamyslicích a 110 míst ve Víceměřicích. Čím se od sebe velmi liší je cena za ubytování a stravu. V Domově u rybníka Víceměřice si za měsíc za celkovou cenu stravy a ubytování připlatíte o 1200 Kč více. Co se týče poskytovaných doplňkových služeb je na tom Domov Na Zámku určitě lépe, kde je možné navštívit na zahradách zahradní terapii, pečovat o zahrádku, starat se o zvířata, například lamy, kozy, ovce, další hojně navštěvovanou činností je i košíkářská terapie nebo keramická a tkalcovská dílna. Naopak v Domově u rybníka ve Víceměřicích vynikají i vlastní tělocvičnou pro sportovní nadšence nebo i dřevařskou dílnou pro kutily (Tab. 3.1).

Tab. 3.1 Komparativní analýza Domova Na Zámku v Nezamyslicích a Domova u rybníka ve Víceměřicích

Název instituce	Domov na zámku Nezamyslice	Domov u rybníka Víceměřice
Forma společnosti	Příspěvková organizace	Příspěvková organizace
Zřizovatel	Olomoucký kraj	Obec Víceměřice
Okruh uživatelů služby	Od 3 let věku- muži i ženy	Od 18-ti let věku – jenom muži
Rozdělení domova	Dle věku a stupně postižení do 7 domovů	Na 4 různé domovy – domov pro hendikepované, chráněné bydlení, domov pro seniory, domov se zvláštním režimem
Celková kapacita	120 míst	110 míst
Počet zaměstnanců	90	Neuveden

Terapie	Zahradní terapie, aromaterapie, canisterapie, lamaterapie, pracovní terapie, košíkářská dílna, keramická dílna, tkalcovská dílna, kožedělná dílna...	Košíkářská dílna, tkalcovská dílna, keramická dílna, dřevařská dílna
Cena stravy	160 Kč/ den	165 Kč/ den
Cena ubytování	165 Kč/ den	200 Kč/ den
Měsíční úhrada celkem	9 750 Kč	10 950 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 3.2 Srovnání cen

	<i>Domov na zámku v Nezamyslicích</i>	<i>Domov u rybníka ve Víceměřicích</i>
Cena celkem za měsíc	9 750 Kč	10 950 Kč
Cena celkem za rok	117 000 Kč	131 400 Kč

Zdroj: vlastní zpracování

Z tabulky 3.2 je možno vidět, že ceny celkem za poskytování služby – ubytování a stravu se v obou domovech velmi liší. Ve Víceměřicích si ročně uživatelé připlatí o

Další velmi hojně užívanou metodou, která vychází z předchozích analytických kroků je SWOT analýza, která souhrnně hodnotí silné a slabé stránky, příležitosti a hrozby.

3.1 SWOT analýza Domova Na Zámku v Nezamyslicích

Tab.3.3 SWOT analýza Domova na zámku v Nezamyslicích

Silné stránky (S)	Slabé stránky(W)
S1 Možnost vlastní stravy	W1 Velká část uživatelů nedosáhne na plnou úhradu za poskytované služby
S2 Možnost pěstování vlastních plodin/ zahradní terapie	W2 Památkově chráněné objekty
S3 Možnost péče o zvířata/ lamaterapie/ canisterapie/ kozy, ovce	W3 Nedostatečná kapacita lůžek
S4 Kvalitně poskytovaná služba	W4 Finanční nejistota
S5 Spousta volnočasových aktivit- pracovní terapie, košíkářská dílna, keramická dílna, tkalcovská dílna, kožedělná dílna	W5 Nedostatek personálu
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
O1 Rekonstrukce prostorů a tým modernizace místa a zkvalitnění poskytovaných služeb	T1 Nedostatek sponzorů/ financí
O2 Rostoucí věk populace – větší zájem o službu	T2 Regulace a omezení úhrad od zdravotních pojišťoven
O3 Noví sponzoři a tím i nové zdroje financování	T3 Odchod stálých spolehlivých zaměstnanců do jiných odvětví
O4 Spolupráce s rodinnými příslušníky	T4 Zvyšování administrativní práce, více papírování
O5 Využívání dobrovolnické pomoci	T5 Sociální osamocení a izolace hendikepovaných

Zdroj: vlastní zpracování

Tab. 3.4 Vyhodnocení SWOT analýzy

SWOT	O1	O2	O3	O4	O5	T1	T2	T3	T4	T5
S1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
S2	++	0	+	+	+	-	-	0	0	+
S3	++	0	+	+	+	-	-	0	0	+
S4	++	+	+	+	+	-	-	-	--	+
S5	+	+	+	+	++	-	-	0	-	++
W1	-	-	+	+	0	-	-	0	-	0
W2	-	0	0	0	0	0	0	0	0	0
W3	+	-	0	0	0	-	-	0	0	0
W4	0	-	+	0	0	-	--	0	-	0
W5	0	-	0	0	++	--	-	--	-	0

Zdroj: vlastní zpracování

Silné stránky

$$\sum S1=0, \sum S2=4, \sum S3=4, \sum S4=2, \sum S5=5$$

Nejsilnější stránkou Domova Na Zámku v Nezamyslicích je spousta volnočasových aktivit – pracovní terapie, košíkářská dílna, tkalcovská dílna a spousta dalších.

Slabé stránky

$$\sum W1=-3, \sum W2=-1, \sum W3=-2, \sum W4=-4, \sum W5=-5$$

Nejslabší stránkou domova je nedostatek personálu.

Příležitosti

$$\Sigma O1=6, \Sigma O2=-2, \Sigma O3=6, \Sigma O4=5, \Sigma O5=7$$

Největší příležitostí na zároveň pomoci by bylo větší zapojení dobrovolnické činnosti.

Hrozby

$$\Sigma T1=-9, \Sigma T2=-9, \Sigma T3=-3, \Sigma T4=-6, \Sigma T5=5$$

Největší hrozbou je nedostatek financí a sponzorů a výrazné omezení úhrad od zdravotních pojišťoven.

SWOT analýzy vysvětlují a podávají rozbor hodnocení stavu vybraných oblastí ve vybraných organizacích. Vyhodnocuje silné a slabé stránky společnosti, budoucí příležitosti nebo i hrozby, kterým může společnost čelit. Mezi silné stránky Domova na zámku v Nezamyslicích lze zařadit jejich dlouholeté fungování, na němž se podílejí spousta kvalifikovaných zaměstnanců, kteří se o hendikepované starají. Dalším velkým pozitivem je možnost volby z mnoha doprovodných podpůrných programů jako pracovní terapie, košíkářská dílna, keramická dílna, tkalcovská dílna, kožedělná dílna, využití možnosti zahrádky - pěstování vlastních plodin, péče o zvířata – lamy, kozy, ovce aj.

Mezi slabé stránky se bohužel řadí i nedosažitelnost služby pro sociálně slabší občany, kteří na ni finančně nedosáhnou. V dnešní době je poptávka po službách tak vysoká, že kapacita lůžek je nedostatečná a na uvolnění místa se tvoří pořadníky žadatelů. Další nevýhodou je i fakt, že se domov nachází v památkové oblasti, který ovlivňuje i dobu procesu schválení a posouzení jednotlivých fasádních i vnitřních úprav určených k modernizaci objektu.

Mezi příležitostmi, které by mohly vézt k zlepšení, mohlo být i rozšíření domova a tím i pokojů- do půdních prostorů objektu, kde by mohly vzniknout i další pokoje a další volná místa pro potřebné. Určitě na škodu by nebylo i větší využívání dobrovolnické pomoci od studentů sociálních škol i z řad veřejnosti.

Největší hrozbou snad všech sociálních služeb a domovů sociálních služeb jsou finance od sponzorů, jež tvoří podstatnou část k fungování služby a snížení a regulace úhrad plnění od pojišťoven.

3.2 SWOT analýza Domova u rybníka Víceměřice

Tab. 3.5 SWOT analýza Domova u rybníka ve Víceměřicích

Silné stránky (S)	Slabé stránky (W)
S1 Venkovní prostory – vlastní zahrada, tělocvična	W1 Nedostatek personálu
S2 Spousta aktivit – divadla, muzea, cukrárna, kavárna	W2 Vyšší počet uživatelů na pokojích
S3 Aktivizační pracovník - pomoc při denních úkolech	W3 Nedostatečná kapacita
S4 Pěstování vlastních plodin	W4 Vyšší ceny za stravu a ubytování
S5 Volnočasové aktivity - košíkářská a tkalcovská dílna, keramická dílna nebo i dřevařská dílna	W5 Dlouhá čekací lhůta
Příležitosti (O)	Hrozby (T)
O1 Rekonstrukce a modernizace prostorů	T1 Nedostatek sponzorů/ financí
O2 Spolupráce s obcí	T2 Regulace a omezení úhrad od zdravotních pojišťoven

O3 Rostoucí věk populace – větší zájem o službu	T3 Odchod stálých spolehlivých zaměstnanců do jiných odvětví
O4 Noví sponzoři a tým i nové zdroje financování	T4 Zvyšování administrativní práce, více papírování
O5 Využívání dobrovolnické pomoci	T5 Sociální osamocení a izolace hendikepovaných

Zdroj: vlastní zpracování

SWOT analýza vysvětluje a podává rozbor hodnocení stavu vybraných oblastí v Domově u rybníka ve Víceměřicích. Vyhodnocuje silné a slabé stránky společnosti, budoucí příležitosti nebo i hrozby, kterým může společnost čelit. Mezi silné stránky Domova lze zařadit nabídku doprovodných programů, velkou nabídku aktivit, kterým pomáhají uživatelům k přiblížení se k normálnímu běžnému životu. Nejčastěji se jedná o košíkářskou a tkalcovskou dílnu, keramickou dílnu nebo i dřevařskou dílnu. K zapojení se do běžného života klientům nejvíce dopomáhají návštěvy cukrárny, kavárny, tělocvičny, parku, zahrádky k pěstování vlastních plodin.

Mezi slabé stránky se bohužel také řadí finanční nedosažitelnost služby pro sociálně slabší občany. V dnešní době je poptávka po službách i v tomto domě tak vysoká, že kapacita lůžek je nedostatečná a na uvolnění místa se tvoří dlouhé pořadníky žadatelů.

Mezi příležitostmi, které by mohly vézt k zlepšení, by mohla být i modernizace zařízení.

Největší hrozbou snad všech sociálních služeb a domovů sociálních služeb jsou finance od sponzorů, jež tvoří podstatnou část k fungování služby a snížení a regulace úhrad plnění od pojišťoven.

Tab. 3.6 Vyhodnocení SWOT analýzy Domova na zámku v Nezamyslicích

SWOT	O1	O2	O3	O4	O5	T1	T2	T3	T4	T5
S1	++	0	0	+	++	0	0	0	0	+
S2	0	++	0	+	+	-	0	-	0	+
S3	0	+	+	+	++	0	-	0	-	+
S4	++	0	0	+	+	0	0	-	0	+
S5	+	0	0	+	+	-	-	-	0	+
W1	-	0	0	+	++	--	--	--	--	0
W2	-	0	-	0	0	-	0	0	0	+
W3	-	-	-	0	0	-	0	0	-	0
W4	-	0	0	0	0	-	0	0	0	0
W5	0	0	-	0	0	0	0	0	-	0

Zdroj: vlastní zpracování

Silné stránky

$$\sum S1=6, \sum S2=3, \sum S3=4, \sum S4=4, \sum S5=1$$

Nejsilnější stránkou Domova u rybníka ve Víceměřicích je vlastní zázemí, do kterého patří i vlastní tělocvična.

Slabé stránky

$$\sum W1=-6, \sum W2=-2, \sum W3=-5, \sum W4=-2, \sum W5=-2$$

Nejslabší stránkou je nedostatečná kapacita ubytovacích lůžek.

Příležitosti

$$\Sigma O1=0, \Sigma O2=2, \Sigma O3=-2, \Sigma O4=6, \Sigma O5=9$$

Největší příležitostí je hlavně využívají dobrovolnické pomoci.

Hrozby

$$\Sigma T1=-7, \Sigma T2=-4, \Sigma T3=-5, \Sigma T4=-5, \Sigma T5=6$$

Největší hrozbou je nedostatek financí.

4 Zhodnocení nabídky služeb sociální péče pro hendikepované osoby

Nabídka sociálních služeb pro hendikepované je v České republice velice pestrá. Je možné využívat různé terapie: pracovní terapie, canisterapie, rukodělné činnosti. Důležitou součástí je snaha o naplnění všech potřeb hendikepovaného a jeho přiblížení se k běžnému způsobu života.

Osoby, které se potýkají se zdravotním postižením, mají v České republice možnost a nárok na pracovní rehabilitaci, která je činností zaměřenou na získání a udržení vhodného pracovního místa. Zaměstnávání hendikepovaných podporuje Úřad práce České republiky a hradí i náklady s tímto zaměstnáváním spojené.

Pracovní rehabilitace zahrnuje celkem pět základních oblastí činností. Jsou to činnosti poradenství, teoretická a praktická pomoc a příprava pro zaměstnání nebo i jinou výdělečnou činnost (rekvalifikační kurzy), zprostředkovávání práce, udržení zaměstnání a změna povolání nebo i vytváření vhodných podmínek pro zaměstnání.

Je zde síť pomocných programů, která jim pomáhá zvládat jejich potřeby, problémy a minimalizovat dopad tohoto postižení a dopomáhá jejich začlenění do běžné denní rutiny.

V dávných dobách se většina zdravotně postižených zavírala do ústavů, které se nacházely téměř mimo civilizaci, na okraji měst. Na postižené se hledělo ve špatném světle. Vůbec se nepočítalo s tím, že by se mohli zařadit a snažit se o naplněný život běžného člověka. Naštěstí se ale situace časem o něco lepšíla a zlepšila. Ústavy jsou nahrazeny denními stacionáři a ke klientům je ze strany sociálních pracovníků chována větší úcta. Nyní již nejde o to, aby žili na okraji společnosti, ale aby do společnosti zapadly a měli pocit, že mohou žít nebo i žijí normálním způsobem života. K tomuto začlenění výrazně přispívají i rukodělné činnosti, které mohou klienti ve svých domovech navštěvovat. V Domově Na Zámku v Nezamyslicích mají mnoho programů, které toto zapojení se do ruční práce, podporují.

Prostřednictvím sociálních služeb je zajišťována pomoc při péči o sebe sama v případech zajištění stravování, zajištění ubytování, dopomoci při zajištění chodu

domácnosti, při ošetřování, pomoci s výchovou, udržování kontaktu se společenským prostředím, socioterapie nebo psychoterapie, pomoc při prosazování vlastních práv a zájmů jedinců. Při zjišťování informací o fungování Domova v Nezamyslicích a Domova ve Víceměřicích, při zajištění potřeb klientům bylo zjištěno, že v obou domovech klienti mohou počítat s poskytnutí a pomocí v těchto všech oblastech.

Na základě SWOT analýzy jednotlivých organizací je na místě návrh následných doporučení pro obě organizace. A to v oblasti zkvalitnění poskytovaných sociálních služeb vzít v úvahu spolupráci s dobrovolnickými organizacemi a využití i jejich nabízených služeb. Určitě by to vedlo ke zpestření, novému sociálnímu kontaktu a přirozené komunikaci s uživateli těchto služeb. Dobrovolníci by tak mohli odlehčit práci pracovníkům a zpestřit chod domova.

Závěr

Péči o hendikepované osoby je třeba chápat jako nabídku komplexních služeb, které se dotýkají všech oblastí jejich života. Je tedy třeba zajistit takový systém služeb, aby řešil tyto potřeby a podpořil jejich soběstačnost a aktivitu k prožití důstojného života.

Hlavním cílem bakalářské práce bylo zhodnotit a porovnat nabídku sociálních služeb pro hendikepované v Olomouckém kraji, srovnáním Domova Na Zámku v Nezamyslicích a Domova u rybníka ve Víceměřicích.

Komparativní analýza došla k závěru, že Domov Na Zámku v Nezamyslicích se liší od Domova u rybníka ve Víceměřicích hlavně v tom, že poskytuje ubytování a stravu za nižší cenu. Za celý rok je možné ušpóřit 14 400 Kč, což může být pro někoho rozhodující cena při rozhodování volby domova sociální péče.

V rámci volnočasových aktivit by bylo správné v případě Domova v Nezamyslicích se zaměřit i na aktivity, které jsou více vhodné i pro nejmenší děti, jako je podpora výtvarných dovedností, motoriky, učení se běžných činností. V případě Domova u rybníka, kde je jen mužské osazenstvo by bylo správné se zaměřit více na manuální zručnost se dřevem, a kutilství, kde by jistě mužští uživatelé ocenili možnost využití i vybavené dílny. Tato dílna by mohla podpořit ruční tvořivost, trpělivost, vzájemnou spolupráci uživatelů. Dokonce by se mohli i zapojit při údržbě areálu a lehčích manuálních opravách, vše v rámci možností daného jedince.

V Domovech by určitě neopovrhli vlastním masérem, který by u starších jedinců mohl být výborným pomocníkem při bolestech zad, nedokrvení končetin, při ztuhlostech a dalších problémech s pohybovým aparátem.

Co se týče venkovního areálu, uživatelé by jistě ocenili i možnost grilování nebo posezení u ohně – vybudování ohniště nebo grilu.

V porovnávaných Domovech je nabídka služeb velmi pestrá i kvalita služeb je na velmi žádané úrovni, oba domovy jsou určitě k doporučení.

Výsledek bakalářské práce může sloužit pro management sociálních zařízení jako podnět, či podklad pro zefektivnění prostředí, nebo poskytovaných služeb s vazbou na

zkvalitnění života hendikepovaných osob. Zároveň tak může odkrýt i rizika, která by mohla mít negativní vliv a dopad na provoz zařízení z pohledu dlouhodobého konceptu.

Seznam zdrojů

- [1] Zákon o sociálních službách 108/2006 Sb., ve znění pozdějších předpisů
- [2] MATOUŠEK Oldřich. *Sociální služby*. Praha: Portál, 2011. ISBN 978-80-262-00413
- [3] Vyhláška č.503/2006 Sb. O sociálních službách
- [4] Poskytovatelé sociálních služeb, dostupné z:
<http://www.kmen.info/index.php?id=9&page=4>.[cit. 2022-04-27]
- [5] ŠTĚPÁNKOVÁ, Marta a Iveta, DOČKALÍKOVÁ. *Logistika služeb v obecném zájmu*. Přerov: VŠLG, 2021. Dostupné z: intranet Vysoké školy logistiky o.p.s.
- [6] Stupně závislosti zdravotně postižených, dostupné z:
<https://www.mpsv.cz/zdravotni-postizeni>..[cit. 2022-04-27]
- [7] Dětská mozková obrna, dostupné z:
<http://www.muweb.cz/www/arakis/dmo.html>.[cit.2022-04-27]
- [8] STŘIHAVKOVÁ, Daniela, Na tom záleží II.. Praha: JPM Tisk, s r.o., 2006. ISBN 80-86313-10-7
- [9] Informace Domova na zámku v Nezamyslicích dle <https://www.nazamku.eu/>
[cit.2022-04-27]
- [10] Informace domova, dostupné z: <https://www.domovurybnika.cz/o-domove/zakladni-informace/>.[cit. 2022-04-27]

Seznam grafických objektů

Seznam obrázků

Obr.2.1 Fotografie Domova na zámku v Nezamyslicích	27
---	----

Seznam tabulek

Tab.1.1 Výše příspěvku na péči podle stupně závislosti na péči.....	24
Tab.2.1 Sazebník úhrad v Domově na zámku v Nezamyslicích.....	29
Tab.2.2 Sazby ubytování a stravy v Domově u rybníka ve Víceměřicích.....	33
Tab.3.1 Komparativní analýza Domova na zámku v Nezamyslicích a Domova u rybníka ve Víceměřicích.....	37
Tab.3.2 Srovnání cen.....	38
Tab.3.3 SWOT analýza Domova na zámku v Nezamyslicích.....	39
Tab.3.4 Vyhodnocení SWOT analýzy.....	40
Tab.3.5 SWOT analýza Domova u rybníka ve Víceměřice.....	42
Tab.3.6 Vyhodnocení SWOT analýzy.....	44

Autor/ka BP	Tereza Giblo
Název BP	Služby sociální péče poskytované hendikepovaným osobám v Olomouckém kraji
Studijní program	LVS
Rok obhajoby BP	2022
Počet stran	40
Počet příloh	0
Vedoucí BP	Ing. Marta Štěpánková
Anotace	Bakalářská práce se zaměřuje na problematiku poskytování sociálních služeb hendikepovaným lidem v obci Nezamyslice a obci Víceměřice. Cílem je zhodnocení nabídky a dostupnosti sociálních služeb pro postižení ve vybraných obcích, na základě komparativní analýzy zjistit silné a slabé stránky, rizika a hrozby při poskytování těchto sociálních služeb. Teoretická část charakterizuje sociální služby, jejich vlastnosti, požadovanou úroveň a rozdělení základních oblastí. Praktická část analyzuje a hodnotí nabídku a dostupnost služeb ve vybraných organizacích.
Klíčová slova	sociální péče pro hendikepované osoby, sociální služby v obcích Nezamyslice a Víceměřice, uživatel, poskytovatel sociálních služeb, zákon o sociálních službách
Místo uložení	ITC (knihovna) Vysoké školy logistiky v Přerově
Signatura	

